

JIRÍ HAVELKA POSÍLÁ DO KIN MIMOŘÁDNOU UDÁLOST A PRÁVU ŘEKL: V našem filmu není nic úplně vymyšleno

Věra Mišková

Divadelní režisér, dramatik, moderátor a jedna z kmenových autorských tvůrčích osobností divadla VOSTO5 Jiří Havelka vstoupil na pole kinematografie úspěšným režijním debutem *Vlastníci*. Natočil ho podle vlastní divadelní hry, film byl oceněn třemi Českými lvy a dvěma Cenami české filmové kritiky a i v covidovém roce 2020 na něj přišlo více než 130 tisíc diváků. Ve čtvrtku bude mít premiéru jeho druhá komedie *Mimořádná událost*.

■ Říká se, že první film je hračka, průběžným kamenem je ten druhý. Cítíte při natáčení *Mimořádné události* v tom smyslu nějaký tlak?

Lhal bych, kdybych řekl, že ne. Očekávání je tak trochu nepřítel zážitku, a s úspěchem *Vlastníků* to očekávání určitě zmizelo.

■ Postavy *Vlastníků* jste spojil schůzí společenství vlastníků bytových jednotek, podobné zkušenosti měla i většina diváků. Tentokrát jste postavy sice zase umístil do jednoho prostředí, ale je to situace divákům neznámá. Co vás na tuto cestu přivedlo?

Jednak snaha neopakovat se, protože i když to tím zavřením lidí do motoráčku může *Vlastníky* připomínat, je to jiná situace, kterou jsem neprožil, tudíž jsme ji mohli formovat libovolně. Základ jsem vzal ze skutečné události, ale nešlo mi o její dokumentární zachycení.

Použil jsem i některé postavy, o kterých jsem přemýšlel už delší dobu. Chtěl jsem zkoušet dát do vlaku různé typy lidí se zajímavými osudy a spíše si s nimi hrát než popisovat realitu.

■ Mají tedy všechny postavy reálný předobraz?

Z osudu vlaku, který se rozjel

bez strojvůdce, byla jen drobná televizní reportáž. Ale zůstala ve mně, protože obraz lokálky, která couvá do výchozí stanice bez strojvedoucího, v sobě má nosnou absurditu. Pak jsem se začal dozvídat víc, ale pořád záměrně jen z veřejně dostupných zdrojů. Nejel jsem nikam do terénu rešeršovat.

Našel jsem pak zprávy ze sociálních sítí, které publikoval jeden kluk přímo během té zběsilé jízdy. V jedné reportáži jsem potom viděl paní, která podlehla skutečné panice a stra-

Vidím čím dál zřetelněji, jak se liší festivalové filmy od těch z běžné kinodistribuce

chu o život. Z nadhledu to byla jen bizarní a malá příhoda, ale reálně to lidé zažívali jako katastrofický film. Pak jsem začal hledat postavy, které se do toho základu hodí, a najednou jsem zjišťoval, že o nich už dlouho vím, že si některé nosím v hlavě, protože jsem jejich příběhy chtěl v budoucnu zpracovat.

Další postavy jsou lidé, které jsme já a spoluscenárista David Dvořák potkali ve svých životech. Nic není úplně vymyšleno. David je zvláštní přitahovač neuvěřitelných příhod. A i když jim člověk nevěří, vždycky přijde s něčím, co dokazuje, že jsou sice bizarní, ale opravdu se staly.

■ V mediální sféře a sociálních sítích jste pak šli ještě hlouběji, k satíře, která může dokonce připomenout současné hit *K zemi hled!*

K zemi hled! jsem viděl nedávno a celou dobu jsem si říkal, kdy to asi psali. Ale jinak se ty filmy dost liší. Hlavně rozpo-

Foto PRÁVO – Milan Malíček

Jiří Havelka tvrdí, že herecké obsazení filmu se rodilo složitě.

četem. A v ve filmu *K zemi hled!* hraje mediální svět hlavních rolí, v našem je důležitější konflikt mezi lidmi uzavřenými v jednom prostoru.

■ Hrají je populární Jana Plodková nebo Igor Chmela, ale třeba brněnská herečka Marie Ludvíková tak známá není. Jak jste k sobě herce skládal?

Mám výhodu divadelních zkušeností. Marunu Ludvíkovou znám velmi dlouho, zkoušel jsem s ní před asi patnácti lety *Indiána* v ohrožení, který je pořad v repertoáru HaDivadla. Je to má blízká kamarádka a v Brně je to ikona. Hrála ve spoustě filmů, od Aloise Nebela přes

Bábu z ledu třeba ke *Krajině* ve stínu. Má tu výhodu, že není snadno okoukatelná.

Obsazení se nerodilo úplně snadno, protože když točíte scénář, který nejde rozsekát na jednotlivé obrazy a herce, ale prakticky pořád jsou všichni společně dohromady na place, musí to být vyladěné hodně dobře. A to se, myslím, povedlo. Jsem za to obsazení rád a měl jsem velkou radost i z představitelů dětských rolí.

■ Film je to v mnoha směrech nekorektní. Nemůže to omezit jeho vývoz do zahraničí?

O tom jsem nepřemýšlel. Cekově se snažím delegovat

producentskou stránku zcela mimo sebe. Jsem zakořeněný v tom, co znám, divadla dělám vesměs autorská a neuměl bych to, kdybych vždycky nečerpal z prostředí, ve kterém v tu chvíli tvořím i žiju. Takže zahraniční megastar ze mě asi nebude...

Ostatně vidím čím dál zřetelněji, jak se liší festivalové filmy od těch z běžné kinodistribuce. Až mě překvapuje, jak producenti často už od začátku projektu přemýšlejí o tom, kterou z těch cest se má film vydat, na jakou distribuci cílí.

■ Jste první, kdo v Česku použil při natáčení metodu ledkové stěny. Můžete ji přiblížit tak, aby to pochopil

i ten, kdo se v technologiích nevyzná?

Producent Marek Jeníček přišel s nápadem na metodu, o které jsem sice věděl, ale považoval jsem ji, minimálně finančně, za něco z vesmíru. Nejlíp si to můžete představit jako zadní projekci. Jen se nepromítá na plátno, ale obraz je vytvářen na velké ledkové stěně. Láhalo mě, že to je tak trochu Karel Zeman nebo Georges Méliès, není to greenscreen, který se dodělává až v postproduktu, ale výsledný obraz vzniká přímo na place, v interakci s herci, s kameramanem, s aťjáký obsluhujícími tuhle umělo realitu.

Nejdřív jsme natočili ubíhající krajinu, kterou kluci zpracovali pro projekci do ledkových stěn, a potom jsme točili hereckou akci ve vlaku, kterým pohupovali dva velcí chlapi a za okny ubíhala krajina. Dokonalá simulace pohybu. Ze je projekční systém přímo propojen s kamerou a reaguje na její změny, nabízí neuvěřitelné množství možností.

■ Letos budete moderovat Českého lva. Mluvili už jste o tom s vaším předchůdcem a zároveň představitel strojuvůdce v *Mimořádné události* Václavem Koptou?

Už ano, a myslím, že se kvůli tomu ještě potkáme. Moderovat předávání uměleckých cen je dost specifická disciplína. Každá umělecká komunita vyznává jinou míru zábavnosti, hranici důstojnosti a nedůstojnosti cítí jinde. S Ondřejem Cihlářem jsme skoro dvacet let moderovali zahajovací i zakončovací ceremoniál Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě. Také jsem spolumeroderoval Ceny kritiky nebo Magnesii Literu, jednou i Trilobitu. Ukliďnuje mě, že s průběhem nejsou nikdy spokojeni všichni. To mi dává příjemný nadhled.

■ Začíná hrát Spirituál kvartet

Vznikla skupina Spirituál kvartet, která navazuje na nejstarší československou folkovou skupinu Spirituál kvintet. Tvoří ji bývalí členové Spirituál kvintetu Jiří Holoubek a zpěvačka Veronika Součková, ke kterým se přidali hráč na banjo, dobro, steel kytaru a zpěvák Zbyněk Bureš a písničkář a kytarista Honza Janda. První koncert plánují na 25. března v Praze. „Když jsme uvažovali o tom, zda použít název, který měl Spirituál kvintet historicky v prvních letech účinkování, tak jsme to samozřejmě konzultovali a požádali o svolení jeho kapelníka Jiřího Tichotu. A jak už ten název napovídá, kapela chce navázat na tvorbu Spirituál kvintetu,“ řekl Holoubek. Repertoár podle Holoubka nebude založen pouze na písničkách Spirituál kvintetu, ale obohatí ho i autorská tvorba členů Spirituál kvartetu. (ČTK)

■ Skladatel a dirigent Petr Kotík obdržel Cenu Johna Cage

Český hudební skladatel, dirigent a flétnista Petr Kotík ve Spojených státech obdržel prestižní Cenu Johna Cage, kterou udílí newyorská Nadace pro soudobé umění (FCA). Podle Ostravského centra nové hudby je Kotík doposud jediným evropským umělcem, který cenu dostal. Prestižní ocenění Johna Cage, s ním se pojí odměna ve výši 45 000 dolarů, nese jméno po americkém skladateli a jednom ze zakladatelů FCA. Udílí se od roku 1992 jednomu umělci jednou za dva roky a to jako uznání mimořádného úspěchu v umění za práci, jež odráží ducha Johna Cage. (ČTK)

Ilja Kučera ml.

Nejen o tajemných šeptuchách vypráví ústy herečky Dany Černé spisovatelka Alena Sabuchová v právě vydané zvukové podobě své úspěšné knižky *Šeptuchy*. Děj nedlouhého románu (v audioknižní podobě trvá necelých pět hodin) zavádí do Podlasí, velmi osobitého, rázovitého kraje na pomezí severovýchodního Polska a Běloruska.

Kraje hlubokých lesů, v němž náhodné setkání se smeckou vlků není žádnou výjimkou. Také

kraje luk, kraje plného věkovitých tradic, zvyklostí, obyčejů i pověr. A právě v něm dodnes žijí a vykonávají své řemeslo poněkud tajemně a záhadně šeptuchy, lidové léčitelky, bylínkářky a tak trochu vědmy, svým způsoby připomínající žitkovské bohyň popisované Kateřinou Tučkovou.

Jsou poněkud trnem v oku jak katolické, tak pravoslavné církve, které jsou právě v těchto končinách velmi vlivné a respektované. Zdrženlivě a obezřetně se k nim staví i současná medicína

a státní správa, ale když jde do tuhého, vždycky na ně dojde. Před jejich domky se tvoří dlouhé fronty potřebných, parkují tam auta včetně těch drahých s varšavskou poznávací značkou.

Ovšem šeptuchy jako takové nejsou základním tématem stejnojmenného románu. Jsou jeho součástí, byť nedílnou. Jde především o příběh dvou dospívajících dívek, dcery místního hrobníka a vypravěčky. Obě prožívají dětství a adolescentní léta ve zvláštní atmosféře, v níž se tradice a pověry mísí stejně tak

s náboženskými zvyklostmi a rituály jako všudypřítomnými trendy moderní spotřební společnosti, která zapouští své kořeny i tam.

Do jejich dospívání a dozrávání patří stejně tak kostel jako supermarket, plápolající hromničky, mexické telenovely a americké seriály. To všechno je ovlivňuje a prolíná se do přirozeného zmatku jejich věku, který hledá své místo na světě a tříbí pohled na něj.

Autorka Alena Sabuchová (nar. 1989) je mladá slovenská

scenáristka a spisovatelka, držitelka prestižní Ceny Ivana Krasky. V knižní podobě vydala *Šeptuchy* v roce 2019. Kromě výrazného jazyvěšského citu a čtivého vyprávění patří k důležitým rysům knihy i důkladná a detailní znalost prostředí, které Sabuchová poznala jak osobně, tak prostřednictvím rozhovorů s četnými obyvateli Podlasí. Autenticita a důvěryhodnost audioknihy je tudíž velmi přesvědčivá, což nemalou měrou podtrhuje i herecké provedení Dany Černé.

Audiovizuální cesta za šeptuchami

Taneční hodiny The Weeknda pro melancholické

Ondřej Horák

Autor nejúspěšnějšího singlu historie vydal páté album *Dawn FM*. Jeho fiktivní radiostanice na něm vysílá temné r'n'b, kanadský zpěvák The Weeknd se vyrovnává s osobními traumaty, pokračuje v triumfu i psaní zaměřitelných písní.

Když The Weeknd, vlastním jménem Abel Tesfaye, předloni slavil třicáté narozeniny, zjistil, že bydlí jen dva domy od komika Jima Carreyho. Tehdy na sebe náhodou narazili, občas si vyměnili SMS a coby fanoušci dalekohledů si nakonec i padli do hledáček. Doslova. Nyní hlas Carreyho uvádí album *Dawn FM*.

The Weeknd už dříve dokázal zvuky minulosti přirozeně omladit současnými trendy. Na aktuální nahrávce cestuje časem ještě výrazněji, z obalu alba zhlíží coby stařec s opotřebovanou tváří i duší. Na minulé náhrávce *After Hours* se vyznával

z hedonismu, nasládlý odér propoceného parketu prosákl i na *Dawn FM*. Tančírnu nicméně prosvětlovala naděje lepších zítřků.

Fenomén The Weeknd se zrodil přibližně před deseti lety, když prvními nahrávkami redefinoval moderní r'n'b, jež bylo tehdy vyždímané středoproudými umělci. Zpěvák z neúplné rodiny a předměstí Toronto vyčerpaný žánr znovu prosytil melancholií, když ve falsetu evokujícím Michaela Jacksona zpíval o závislostech, sexu a pochybnostech. Na začátku kariéry akcentoval a zároveň akceleroval dnes již nepřeslechnutelné zesmutnění hitparád.

Kromě toho kolem sebe dokázal vytvořit přitažlivou auru tajemna. Během prvních dvou let neposkytl jediný rozhovor a renomovaní hudební novináři si mysleli, že The Weeknd jsou kapela.

Od loňského listopadu má na kontě historicky nejúspěšnější píseň americké singlové hitpa-

The Weeknd je hvězda současného popu.

rády, singl *Blinding Lights* z minulého alba. V žebříčku *Billboard Top 100* se udržel devadesát týdnů, na Spotify má 2,9 bilionu přehrání, posloucha-

nější je pouze hit *Shape of You* od Eda Sheerana.

Dawn FM je sebevědomým pokračováním takového úspěchu. „Je pět ráno, znovu přišel

The Weeknd: Dawn FM
The Weeknd XO, Inc.,
52 minut

Hodnocení 70 %